

E faafiafiaina lava tatou i le tau ma le ituaiga soifuaga lelei i Kuiniselani. Apepita'i, o faalavelave faanatura e pei o asiosio, afā, lologa ma sunami o mea ia e mautinoa e tutupu mai pea o vaega o lo tatou siosiomaga. Ua faaalii mai lea i a i tatou i mea na se'i tutupu atu nei lava, e le mafai ona tatou nofonofo faasamasamanoa ma lé popole e uiga i le matautia o mea e maua mai i nei mea e tutupu mai i le taimi nei .

Faaalu nei loa le taimi e sauni ai mo faalavelave faafuase'i ma:

- Sauni lou fale;
- Sauni ia Fuafuaga o Faalavelave Faafuase'i mo au Fagafao ma ato Saunia Faavave mo Fagafao (Pet Emergency Kit);
- Sauni se Fuafuaga mo Faalavelave Faafuase'i mo lou Aiga;
- Sauni lou Aiga mo le o ese ma le fale ma mea e Ave pe a o ese (Evacuation Kit); ma
- Faalogologo mai i Lapataiga.

E pei ona tatou manaomia ia saunia o tatou aiga ma o tatou fale mo taimi o faalavelave faafuase'i ma mala e tutupu mai, e faapena foi ona tatou manaomia sauniuniga mo a tatou fagafao. O au fagafao o se vaega foi lea o lou aiga; i lou faaaluiina la o se taimi e sauniuni ai nei o le a e mafai ai ona faaleleia atili ai le saogalemu ma le nofo lelei o fagafao a lou aiga i le mautinoaga lea o o latou manaoga ua aofia ai i au sauniuniga o fuafuaga uma mo le lelei o lou aiga atoa.

E ui lava ina eseese manaoga o tagata taitoatasi, e manaomia lava lou filifilia o le fuafuaga pito i sili mo tulaga tau outou ma lo outou nuu.

Siaki i le ofisa o le malo i lo outou pitonuu (local council) ma isi ofisa sui mo nisi mea e ono faalavelave mai, fuafuaga a lo outou nuu mo faalavelave faafuase'i ma poo a faatulagana ua uma ona fai e tusa ma nofoaga le tumau e malu ai meaola/manu a o feagai ai ma taimi o faalavelave faafuase'i tetele ma mala e tutupu mai.

Ia sauniuni

A o e mafafau e ave au meaola/manu ise nofoaga saogalemu, ia vave fai loa lea tulaga e taofia ai le ono aafia le tusa ai. Atonu e le mafai ona ave au fagafao i se nofoaga le tumau tou te o i ai mo se lafitaga – fuafua mamao atu nei ma sauniuni.

- Loka lelei meaola/manu i totonu ae le'i tupu se faalavelave faafuase'i, ina ia le laga solo ma sosola ese i le fefefe.
- Faaoga se pusa/ato e ave ai e loka mau, manoa poo se fusipa'u e ave ai meaola/manu i se nofoaga saogalemu.
- Ia mautinoa o fai uma tui ma ia faafou pea lava.
- Atonu e mafai ona tuu lau fagafao i se nofoaga togoti se siosiomaga saogalemu e ese mai lo le sone lea e tupu ai le faalavelave faafuase'i.
- Afai e mafai ona e tuuina au meaola/manu i se fale e tausia ai le tumau, ia mautinoa e tuu i ai ma faamatalaga i vai/fualau e faainu ma faiga o mea'ai, o mea'ai ma isi lava mea ia lava i le fale lena o le a tuu ai au meaola/manu.
- Ia mautinoa e maka lelei ma faailoga uma fagafao. Manatua – i taimi o nei mala tutupu mai, atonu o le a le toe ola telefoni ma e taua lava ia metotia ua lesitalaina e aofia ai ma lou tuatusi i le taimi nei.
- Ia i ai sou ata faato'ā pu'e lava. O le fesoasoani faigofie lea e iloa ai faaletulafono o oe e ona nei mea.

O maile ua a'oa'oina e fesoasoani

I le tele o tulaga, o le a mafai ona faataga maile ua a'oa'oina e fesoasoani i nofoaga e malu ai mo faalavelave faafuase'i ma o latou pule (owners). O maile e talia o le a manaomia o latou faailoga e faamaonia ai ma faamaoniga o tui ua uma ona fai. Siaki i le ofisa o le malo i lo outo pitonuu mo nisi faamatalaga.

E faapefea pe afai e le se maile poo se pusi lau fagafao?

E ui lava o le tele a o fagafao uo a aiga o maile, pusi ma manulele; o faamatalaga e pei ona tuuina atu e mafai ona faaoga mo fuafuaga o faalavelave faafuase'i mo fagafao uma a le aiga. Ae afai e le aofia ai au fagafao uo i le vaega lena, mo se faataitaiga, tane/pa i'a (aquariums), meaola toto malulu (reptiles), meaola laiti (pua'a, moa, 'oti, solofanua, povi, mamoe), e fautua atu ia e faafesootai ofisa sui faapitoa, e.g. Queensland Primary Industry and Fisheries (livestock), o le RSPCA, lau foma'i manu poo le faleloa o fagafao pito lata ane mo fautuaga i le faiga o fuafuaga mo faalavelave faafuase'i.

Mo nisi faamatalaga mo le sauniuni mo faalavelave faafuase'i – asiasi i le: www.disaster.qld.gov.au

Pusa o mea mo Faalavelave faafuase'i mo Fagafao (Pet Emergency Kit)

Ia mautinoa e maua faigofie lau Pet Emergency Kit ma ia i ai mea nei:

- Vai/fualau mo fagafao (mo le lua vaiaso), faamaumauga faafoma'i ma tui ma igoa ma auililiga o foma'i manu.
- Ia lava mea'ai (aofia ai keke) ma vai (e.g. tu'u fagu) mo meaola taitasi – mo le taimi e oo atu i le lua vaiaso. Aua ne'i galo le tala'apa mo mea'ai tu'u apa.
- Se palanikeke fagafao masani poo se moega, meata'alo, ma mea e selu ma teuteu ai fagafao.
- Se pusa e loka e ave ai fagafao, manoa e ta'ita'i ai poo se fusipa'u (harness) e ave ai meaola/manu i se mea saogalemu.
- Fai se faatatau i otaota/fe'au ma manaoga faapena o au meaola/manu, ona e taua mo le soifua maloloina o latou faapea foi outou; e.g. nusipepa, sololima pepa, vaialau faamama – (disinfectant) ma taga lapisi.
- O manu felele e tatau ona 'a'ai i aso uma – tuu mea e fafaga ai ma tuu ai vai i totonu o pa (cages) ma ia i ai se kava e ufiufi ai le pa.
- E taua numera o telefoni; e.g. lau foma'i manu, faamatalaga o au fagafao ma auaunaga mo fautuaga.
- Auililiga o metotia e faailoaina ai (identification methods).
- Sou ata fou sa pu'e mo le faailoaina o oe (identification).

IA MAUTINOAGA PEA LAVA PEA

- Ia maua pea e lau fagafao mea'ai ma vai ia tele lava.
- Ia i ai se nofoaga malu ma se moega o lau fagafao.
- O meaola/manu uma e i lalo o lau vaavaaiga o le a mafai ona faailoaina faigofie.
- O i a oe numera o telefoni o lau foma'i manu/ofisa sui o le vaiga o manu e aofia ai ma lau ato o mea mo faalavelave faafuase'i mo lou aiga (emergency kit).
- Ia aua aua lava ne'i nonoaina pe faamau i se filifili se manu e aunoa ma se mea e faamalumu moe ai.
- Aua aua lava ne'i e tu'u se manu i totonu o se taavale afi.

Sauni se Fuafuaga o Faalavelave Faafuase'i mo au Fagafao

Lisi e siaki o le Pet Emergency Kit (mo manu taitasi)

Auiliiliga e faailoaina ai		Moega, mea ta'alo	
Vai/fualaa		Mea e selu ma faalelei ai	
		Mea'ai, tala'apa	
		Vai ma le ipu	
Faamaumauga o tui		Pusa loka mau/pa, manoa, fusi'pa'u e ta'ita'i ai	
Auiliiliga o le foma'i manu		Manaoga mo se mea e tia'i ai otaota/fe'au	

Faamatalaga faafoma'i o le fagafao

Igoa	Vai/fualaa	Le fua (dosage) ma e faafia ona inu

Numera o telefoni e taua lava

Ofisa tutotonu mo Faalavelave faafuase'i mo manu	
RSPCA 1300 363 736 e lipoti i ai manu ua leiloa pe ua maua	1300 manu 1300 264 625
Ofisa sui mo le lelei o manu	
Foma'i manu (Veterinarian)	
Leoleo, Fuimu ma Taavale ale Falema'i (faato'ā valaa lava pe a e talitonu o le faalavelave faafuase'i ua lamatia ai le ola, matuia ma matautia)	Faalavelave Faafuase'i -Emergencies: 000 Tolu Selo (112 mai le telefoni feavea'i)
State Emergency Services (SES)	132 500
Ofisa o le Malo i lo outou pitonuu (Local Council)	
O inisiua mo fagafao	
Faamatalaga o fagafao ma auaunaga o fautuaga	
Fale faigaluega (Workplace)	
Fale faigaluega (Workplace)	
O e Tua'oi (Neighbours)	
O e Tua'oi (Neighbours)	

Auiliiliga e faafesootai ai le aiga

Igoa	Numera Telefoni feavea'i	Tuatusi Imeli (Email Address)

Se ua filifilia ele aiga e faafesootai i faalavelave faafuase'i

Igoa e faafesootai pito lata ane	
Tuatusi	
Numera telefoni ole fale/galuega	
Tuatusi Imeli	
Igoa e faafesootai i fafo atu o le taulaga	
Tuatusi	
Numera o le fale/telefoni feavea'i	
Tuatusi imeli	

O lenei pepa tusia e na o ni faamatalaga lava ma ua tuuina atu i se faatuatuga lelei. E leai se tulaga o le a faasalaina ai fu ape nofo sala ai le Department of Community Safety, Emergency Management Queensland ma le State Emergency Service ona o se tagata i so'o se tulaga lava e leiloa pe faaleagalaina ai (e aofia ai le leiloa pe faaleagalaina ona talu ai (consequential) o le a aafia ma tigaina ai pe mafua ai'foli, ia poo le tupu sa'o poo le le mafua mai ai, ina ua faalagalago se tagata i luga o nei faamatalaga e pei ona i ai i lenei pepa tusia.

Mo nisi faamatalaga mo le sauniuni mo faalavelave faafuase'i – asiasi i le: www.disaster.qld.gov.au

